

Nýggj miðöld kann eisini vera solidaritetskreppa

Oddagrein

Fráluku fýrlestir hjá Bergi Hansen í Útvarpi Føroya hava verið so alfevnandi og hugkveikandi fyri summi, at viðmerkingar til teirra hava verið at sæð í blóðunum í seinastuni.

Sum vituligt eru tulkningar ymskar, í føri har fýrlestir haldarar heldur privatiseringar av áður almennum tænastum og „skyldum“ vera part av nýmótansgerð og enná menning av vælfærdarsamfelagnum, sigur viðmerkjari hetta vera júst tað øvuga. Sigur hetta kanska vera nýggja miðöld, men ein, vit ikki eiga at vænta okkum ov nógv samfelagsligt gagn av.

Ivást ikki í, at sjónarmiðini hjá báðum tveimum eru sett fram í bestu meining og at bæði fýrlestir haldarar og viðmerkjari seta týðningin av, at vit hava eitt vælvirkandi almannaverk, skúlaskep o.a., ógvuliga frammalaga.

Men er nýmótansgerð og menning av øllum til, ið alment er, tað sama sum at sundurliða tað hóast alt tolulugu skipanir, vit hava á hesum økjum - skipanir, ið ikki hevdu verið ikomnar, vóru tað ikki einaferð framskygd og solidariskt hugsandi framfarsfólk, ið fingur sær í lag - verður ikki talan um nakra nýggja upplýsta miðöld, men eina bikasvarta, har tað einasta, ið telur er, at hvør nærir at sær.

At so tíðarandin, vit ikki sigast at sleppa undan - einhverja staðni av meginlandinum - ikki hevur annað at bjóða í okkara annars upplýsta tíð, má sigast at vera stórt speli. So stórt, at vit sum fólk gera klókt í heldur fyrr enn seinni at gera okkara sjálvsstöðugu metingar av, um hetta nú bara er lukkan fyri okkum.

At nógvir færoyingar vita, at so ikki er, og kanska eins nógvir ivast, er kanska enn hjá okkum nóg frægt grundarlag fyri ikki at missa á gólvíð allar góðar medmennisjansligar síðir og samfelagsligar fýrskipanir, ætlaðar fyri mansmiligum solidariskum sameksistens sum fólk á hesum kanska kærugu oyggjum.

Hinvegin vita vit eisini, at er tað nakað, verandi færoysku maktahavarar siggia sum ta størstu opinberingina, so er tað júst sundurliðan av øllum góðum, sum felags er. Tilfórlátliga páskotið er betri og biligari rakstur, kanska eisini eggjan til „fyrstakssemi og sjálvbjargni“. Hetta seinasta má so vera treytað av, at nærur menniskju altíð vilja vera, ið „onnur“ til eina og hvørja tíð eiga og skulu fáa nakað burtúr.

Tess minni samfelagsligt felagsgagn, tess betri hjá hesum seinni - ella júst í tráð við ikki undansleppandi tíðarandan av meginlandinum - fyri ikki um at tala hann av Tinganesi, sum enn ikki hevur kveikt aðrar politiskar ætlanir, enn hesar somu.

Tað vistu vit, men ikki, at tann stovnur, ið skipa skal fyri og umsita sum best, sum hann helst eisini ger, okkara skúlaverk, nú álvarsliga var fongt við hesum sama nýgja meginlandska tíðaranda. Vistu, at teir fylgdu væl við tala hann av Tinganesi, sum enn ikki hevur kveikt aðrar politiskar ætlanir, enn hesar somu.

Kunnu ikki annað enn gita, at boðskapurin, sum í fjelmsíðunum nú ein dagin um týðningin av tiltaki um at læra fólk at seta á stovn og reka egnar fyrntakur, av óvart var so mikið hálvur, at vit ikki fingur við heildartýðningin av at læra øll okkara ungu hetta sama sjálvbjargni, fyri at teir - likamikið um alment sett ella í øðrum starvshapi - kunnu dugna sínar arbeiðsplássu sum best.

Men eru vit við hesum vælsignaða tíðaranda rikin so langt, at tað sjálvt í óvita- og vakstrarárum, har annars alt tað góða um menniskjansligt samsinni rinir eina frægast við, leggja minni dentin á hetta neyðuga fyri at yvirleva ein samfelagsliga „mentað“ eind, og stórta dentin á hvussu hvør kann sæta sær, uttan virðing fyri teimum mongu sum í bestu beining og størsta nærlagni stríðast við útbúgvingar, ætlaðar at tæna samfelagnum sum best - í almennum - sum privatum sørvum - eru vit sum sameint fólk fokin við hesum ólúkknu nýggja miðaldarliga tíðaranda.

Sosialurinn

Viðmerking

14. September

Er blaðið 14. September komið út aftur? Hetta mátti eg spyrja meg sjálfvan, tá eg hevði lisið nakrar reglur av oddagreini seinasta týsdag. Nei, hetta var Sosialurinn. Ja, so mátti okkurt koma seinni, sum skil var í, sæð frá einum javnaðarflokks sjónarmiði. Men so var ikki. Oddagreinin, øll sum hon var, var ein betri tjóðveldisrøða, enn tær, sum vórðu hildnar á Vaglinum á 14. Septemberhaldinum.

Væl er tað so, at oddagreinin, sjálvt um javnaðarflokkurin eigur blaðið, ikki altíð skal taka undir við øllum politikki hjá javnaðarflokkinum, men heilt at ganga ímóti grundsjónarmiðum flokksins, er nú at fara ov langt. Og heilt at gloyma ella kanska ikki kenna leiklutin hjá javnaðarflokkinum í loysingarspurninginum er ov vánaligt, alt ov vánaligt.

Eitt av grundsjónarmiðum flokksins er, at hann vil hava ríkisfelagsskap við Danmark. Eg hevði ikki haft nakað ímóti at broytt hetta, men enn er hetta soleiðis.

Eg rokni við, at onkur tjóðveldismaður fer at koma við viðmerking til hesa oddagrein, men eg haldi tað ikki vera av leið, at onkur javnaðarmaður lærir Sosialin eitt sindur av søgu.

Javnaðarflokkurin var ímóti loysing, og tað er flokkurin enn.

Javnaðarflokkurin agiteraði ímóti loysing í síni tíð og mælti fólk til at atkvøða fyri stjórnaruppskotinum.

Flestu javnaðarfólk atkvøðu fyri stjórnaruppskotinum.

Javnaðarflokkurin á tingi, uttan ein tingmaður, setti seg ímóti, at úrslitið av fólkaatkvøðuni varð tikið til eftirtektar.

Hesin eini tingmaðurin, Jákup í Jákupsstovu varð

koyrdur úr flokkinum. Ein tann størsti brólarin, sum gjørdur er. Tá var so ikki høgt til loft og vitt til veggja í Javnaðarflokkinum.

Tað var ikki ímóti viljanum hjá Javnaðarflokkinum, at tingið bleiv sent heim, tað kom væl við.

Við valið aftan á fólkaatkvøðuna fingur teir flokkarnir, sum vóru ímóti loysing og fyri stjórnaruppskotinum, meirluta.

Hvat gjørdi so fólkaflokkurin, sum mælti til at atkvøða fyri loysing? Jú 4 ár seinni fór hann í samgongu við Sambandsflokkinn og setti ein sambandsmann til løgmann.

Hetta alt vita flestu færoyingar.

Men alt hetta tosið um fólkaatkvøðuna og hvussu óreindir danir tá vóru við okkum og eftir øllum at døma eru tað enn, tykja mær ikki annað at vera enn at tosa um okkurt annað. Sama er alt to, um, hvat teir ymsu flokkarnir hava gjørt aðrenn og aftan á fólkaatkvøðuna. Tað stendur okkum fritt tann dag í dag at taka loysing, spurningurin er bara, um vit vilja tað. Spurningurin er um vit vilja hava sjálfstýri.

Soleiðis sum tingið sær út

í dag, bendir einki á, at hetta er so. Tað er bert ein flokkur á tingi, sum í skrá síni hevur loysing sum aðalmál. Hesin flokkurin hevur 4 av 32 tingmonnum. Hvat gjørdi færoyingar á seinasta vali? Jú, teir fóru maður av húsi at velja sambandsflokkinn.

Men um javnaðarflokkurin á næsta landsfundi broytir síni grundsjónarmið soleiðis, at flokkurin vil hava fult sjálfstýri, so er komið væl áleiðis. Um hetta kundi Sosialurinn skrivað. Sosialurinn kundi skrivað at Javnaðarflokkurin av fullum huga hevur tikið undir við teirri Heimastýrslóg, sum gjørdist úrslitið av, at tingið bleiv sent heim aftan á fólkaatkvøðuna og hevur ferð eftir ferð nevnt hana vakrasta blað í Danmarkar søgu.

Og so kundi blaðið skrivað, at undir heimastýrinum hava vit so við og við fingið meira sjálfstýri, at nú er tíðin komin, at vit taka restina. At vit fara frá at vera ein sjálfstýrandi danskur ríkispartur til at vera ein sjálfstøðug tjóð. Hesum hevði verið skil í.

Kári D. Petersen

Vetrarskráin hjá útvarpinum:

Útvarp allan dagin - hvønn dag

Mánadagin 23. september byrjar vetrarskráin í útvarpinum. Útvarpið ætlar at spenna seg út í vetur, og fer at bjóða lurtarunum eina drúgva og fjølbroytta skrá.

Síðsta vetur sendi útvarpið allan seinnapartin, og henda royndin eydnaðist so væl, at vit hava dirvi til at taka eitt stig afturat, og fara at senda longri á kvøldi. Í vetur verður sent frá kl. 7.15 á morgni til klokkan 22 á kvøldi mánadag til friggjadag, meðan senditíðin í vikuskiftinum verður tann sama sum síðsta vetur.

Mánamorgunin verður *Góðan morgun Føroyar* aftur á skránni, og samstundis verða nógvar av teimum kendu vetrarsendingunum aftur at hoyra: *Fimmarin, Føroyar í dag, Skúli og uppaling, Víða um, Náttur-*

ravnar, Millum fjals og fjøru, Surk, Løgfrøðingurin og fleiri aðrar.

Útvarpið hevur eisini nógvt nýtt at bjóða lurtarunum. Hvønn mánadag kl. 17 fer Birgir Kruse at skipa fyri *Vetrarbreytini*, sum er ein sending, har mentan í breiðum týðningi verður víðgjørd. Seinni í vetur fer Karin Kjølbro at skipa fyri einum sosialum brævkassa, og skúlaflakkar fara at skipa fyri ungdomssendingum aðru hvørja viku.

Tilboðið til børnini verður eisini økt, og í vetur verður barnaútvarpið týsdag og hósdag langt til ein tíma. Fleiri nýggjar tónleikasingar m.a. fyri ungdom, verða eisini á skránni.

Útvarp í 40 ár er heitið á eini nýggjari sending, har vit fara í bandasavnini eftir

tilfari, ið umboðar nakað av tí, sum útvarpið hevur sent hesi 40 árin.

Mánadag til friggjadag endar dagurin við sendingini *Kvøldarstund*. Tá fáa lurtarar, sum ikki hava høvi at lurtu um morgunin m.a. møguleika fyri at hoyra okkurt av tí, sum borðreitt verður við í morgunsendingini. Útvarpið endar so klokkan 22 við eini tíðinda-sending.

Vetrarskráin er ein fæðingardagsheilsa til lurtarar, nú útvarpið í vetur rundar tey 40 árin. Men hon er eisini ein roynd og ein liður í stóðuga arbeiðinum at menna framtíðar sendiskránni hjá útvarpinum.

VIKING LOTTO

viku nr. 38, 18.9.1996

Vinnaratal: 2-6-19-25-27-42
Eykatel: 20-32-40

Prognosa:

6 vinnaratal	1.055.975,- kr.
5 vinnaratal + 1 eykatal	87.774,- kr.
5 vinnaratal	7.659,- kr.
4 vinnaratal	166,- kr.
3 v. tel + minst 1 eykatal	57,- kr.

Sosialurinn tekur onga ábyrgd av meguligum vilum.